

Standardy pracy ośrodków kuratorskich

W dążeniu do osiągnięcia wysokiej jakości pracy wychowawczej w ośrodkach kuratorskich, ukierunkowanej na wszechstronny rozwój dzieci, prowadzący do ich prawidłowego funkcjonowania osobowego, społecznego i aksjologicznego,

- uwzględniając podmiotowość dzieci, szanując ich prawa wynikające z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Konwencji o prawach dziecka oraz innych aktów prawa krajowego i międzynarodowego,

- mając na celu interioryzację powszechnie akceptowanych norm społecznych, prawnych i aksjologicznych oraz odpowiedzialności za ich przestrzeganie,

- przeciwdziałając demoralizacji i zaniedbaniom opiekuńczo-wychowawczym, z jednoczesnym poszanowaniem integralności rodziny,

- współpracując w szczególności ze środowiskiem rodzinnym, lokalnym, szkolnym,

a także dla podniesienia i ujednolicenia standardów pracy merytorycznej i działalności organizacyjnej ośrodków kuratorskich, stanowi się, co następuje:

Standardy pracy z dziećmi w ośrodkach kuratorskich

Standard I

Praca wychowawcza i specjalistyczna prowadzona w ośrodkach kuratorskich, oparta na poszanowaniu godności i praw dzieci, uwzględnia ich podmiotowość i jest zgodna w szczególności z zasadami:

- 1) respektowania praw;
- 2) akceptacji;
- 3) prywatności;
- 4) poszanowania potrzeb rozwojowych;
- 5) odpowiedzialności za własne postępowanie;
- 6) przyjaznej komunikacji;
- 7) wspierania kreatywnej aktywności i rozwoju potencjałów;
- 8) twórczych działań wychowawczych;
- 9) transparentności działań wychowawczych i specjalistycznych;
- 10) współpracy i współodpowiedzialności pracowników ośrodka w działaniach wychowawczych i specjalistycznych;
- 11) współpracy pracowników ośrodka z dziećmi oraz ich rodzicami/opiekunami, a także środowiskiem lokalnym.

Standard II

Ośrodek kuratorski posiada Zbiór Zasad, w którym określone są sposoby postępowania dzieci i pracowników, ich wzajemne relacje; podczas pobytu w ośrodku i w trakcie prowadzonych w nim zajęć.

Zbiór Zasad jest opracowywany we współpracy z dziećmi.

Standard III

Działalność profilaktyczna, opiekuńcza, wychowawcza i resocjalizacyjna z dziećmi, prowadzona w ośrodku kuratorskim, obejmuje:

- 1) diagnozę dziecka dotyczącą rozpoznania wychowawczego, stanowiącą podstawę doboru właściwych metod oddziaływania wychowawczego;
- 2) diagnozę dotyczącą oceny zmian w funkcjonowaniu osobowym, społecznym i aksjologicznym dziecka wynikających z podjętych oddziaływań wychowawczych;

- 3) wychowawczą pracę grupową i indywidualną oraz środowiskową, w celu wszechstronnego rozwoju osobowego, społecznego i aksjologicznego dziecka, opartą na metodach twórczej resocjalizacji;
- 4) wsparcie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny.

Działalność wychowawcza prowadzona w ośrodku kuratorskim polega w szczególności na metodycznym rozwijaniu potencjałów osobowych i społecznych dzieci (zdolności, talentów, zainteresowań, kompetencji) w celu wdrożenie dzieci do poprawnego funkcjonowania w relacjach społecznych i rolach życiowych, poprzez radzenie sobie z trudnościami, budowanie celów i planów życiowych, rozwijanie zainteresowań, w tym edukacyjnych, wyrabianie konstruktywnych sposobów spędzania czasu wolnego, kształtowanie umiejętności prospołecznych, poczucia odpowiedzialności i opiekuńczości, eliminowanie zaniedbań wychowawczych i środowiskowych.

Działalność wychowawcza może być realizowana także poza siedzibą ośrodka kuratorskiego.

Standard IV

W pracy z dziećmi i ich rodzicami/opiekunami, prowadzonej w ramach działalności ośrodka kuratorskiego, wskazane jest korzystanie z dodatkowej pomocy psychologa, pedagoga, socjoterapeuty, korepetytora lub innego specjalisty.

Standard V

Zajęcia z dziećmi realizuje się w szczególności metodami pracy:

- 1) grupowej;
- 2) z indywidualnym przypadkiem;
- 3) środowiskowej.

Dobór metod powinien wynikać z diagnozy potencjałów dziecka.

Standard VI

W diagnozie uwzględnia się, w szczególności:

- 1) informacje o sytuacji osobistej, rodzinnej, szkolnej dziecka, w tym o:
  - a) sposobie realizowania obowiązku nauki,
  - c) stanie zdrowia, w tym o ujawnionych uzależnieniach,
  - d) problemach wychowawczych zgłaszanych przez rodziców/opiekunów,
  - e) funkcjonowaniu dziecka i jego kontaktach w środowisku,

- f) potencjałach osobistych i środowiskowych;
- 2) informacje o postępowaniach przed sądem, w tym wykonawczych;
- 3) informacje o rodzaju i wynikach badań, w tym w szczególności psychologiczno-pedagogicznych;
- 4) uwagi, spostrzeżenia, wnioski o charakterze wychowawczym;
- 5) informacje o dziecku, jego rodzicach/opiekunach, w tym:
  - a) datę i miejsce urodzenia,
  - b) miejsce nauki, pracy,
  - c) numer telefonu lub adres poczty elektronicznej umożliwiający kontakt z dzieckiem, jego rodzicami/opiekunami,
  - d) miejsce zamieszkania.

Diagnoza zawiera datę sporządzenia dokumentu wraz z podpisem osoby sporządzającej diagnozę.

Standard VII

Opinia okresowa o dziecku zawiera w szczególności informacje o:

- 1) frekwencji na zajęciach w ośrodku kuratorskim;
- 2) aktywności podczas zajęć;
- 3) relacjach z rówieśnikami;
- 4) relacjach z pracownikami;
- 5) realizowaniu nauki własnej;
- 6) przestrzeganiu zasad obowiązujących w ośrodku;
- 7) współpracy rodziców/opiekunów z pracownikami ośrodka;
- 8) działaniach podejmowanych wobec dziecka i ich efektach;
- 9) wnioskach dotyczących dalszych działań wychowawczych wobec dziecka.

Opinię o dziecku sporządza się nie rzadziej niż co sześć miesięcy, chyba że sąd postanowi inaczej.

Standard VIII

Dziecku uczestniczącemu w zajęciach ośrodka kuratorskiego zapewnia się dożywianie.

Rekomenduje się, aby stawka dzienna na dożywianie była ustalona na poziomie górnej granicy stawki określonej przepisami.

Standardy organizacji pracy ośrodków kuratorskich

Standard IX

Ośrodki kuratorskie funkcjonują przy każdym sądzie rejonowym.

Standard X

Liczba dzieci w ośrodku kuratorskim nie powinna przekraczać 20. Przy jej określaniu należy uwzględnić możliwość podejmowania zindywidualizowanych oddziaływań wobec dziecka uczestniczącego w zajęciach oraz infrastrukturę ośrodka.

Standard XI

Kierownik ośrodka kuratorskiego lub wychowawca, prowadząc zajęcia w ośrodku, pracuje z grupą nie większą niż 10 dzieci.

Jeżeli zajęcia odbywają się poza siedzibą ośrodka, dzieci powinny być pod opieką co najmniej dwóch pracowników ośrodka.

W przypadku prowadzenia zajęć poza ośrodkiem, które połączone są z noclegiem, pod opieką jednego pracownika ośrodka może pozostawać nie więcej niż 5 dzieci.

Standard XII

W godzinach otwarcia ośrodka kuratorskiego obowiązki wykonuje co najmniej 2 pracowników.

Standard XIII

Ośrodek kuratorski jest czynny w ciągu całego roku kalendarzowego w dniach i godzinach dostosowanych do rzeczywistych potrzeb dzieci, w czasie nie krótszym niż 20 godzin zegarowych tygodniowo. Ośrodek powinien być czynny od poniedziałku do piątku.

Standard XIV

Osoby prowadzące zajęcia z dziećmi oraz dzieci skierowane do ośrodka są ubezpieczone od następstw nieszczęśliwych wypadków. Dodatkowo kierownik ośrodka i wychowawcy ubezpieczeni są od odpowiedzialności cywilnej. Ubezpieczenia są związane z działalnością ośrodka.

Ubezpieczenia związane z działalnością ośrodka kuratorskiego zapewnia dyrektor sądu, przy którym funkcjonuje ośrodek.

Standard XV

Przyjęcie dziecka do ośrodka kuratorskiego następuje na podstawie orzeczenia sądu. Do orzeczenia dołącza się wywiad środowiskowy kuratora sądowego, a także opinie dotyczące dziecka, jeżeli zostały sporządzone.

Kierownik ośrodka może zwrócić się do sądu o nadesłanie innych dokumentów dotyczących dziecka.

Standard XVI

Kierownik ośrodka, po otrzymaniu orzeczenia o skierowaniu do ośrodka kuratorskiego, niezwłocznie nawiązuje kontakt z dzieckiem i jego rodzicami/opiekunami.

Kierownik ośrodka informuje dziecko i jego rodziców/opiekunów o szansach dla rozwoju dziecka wynikających z pracy ośrodka kuratorskiego, a także o prawach i obowiązkach wynikających z orzeczenia sądu o skierowaniu do ośrodka kuratorskiego oraz prowadzonych w ośrodku działaniach wychowawczych i zasadach jego funkcjonowania.

Standard XVII

Kierownik ośrodka odbiera od rodziców/opiekunów dziecka skierowanego do ośrodka kuratorskiego pisemne oświadczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do uczestnictwa dziecka w zajęciach prowadzonych przez ośrodek oraz o stanie zdrowia dziecka (np. uczulenia, choroby przewlekłe).

Standard XVIII

Kierownik ośrodka kuratorskiego odbiera od rodziców/opiekunów pisemną zgodę na uczestnictwo dziecka w zajęciach prowadzonych poza siedzibą ośrodka (teatralnych, muzycznych, plastycznych, wolontariackich, sportowych i innych), na publikację wizerunku oraz przetwarzanie danych osobowych, w ramach działalności ośrodka.

Publikacja wizerunku dziecka wymaga także jego pisemnej zgody.

Standard XIX

W ośrodku kuratorskim prowadzone są następujące dokumenty:

- 1) Opis stosowanych metod wychowawczych oraz zakładanych i uzyskanych efektów wychowawczych;
- 2) Dziennik Zajęć, zgodnie z wzorem określonym w rozporządzeniu;
- 3) Arkusze spostrzeżeń o dzieciach skierowanych do ośrodka kuratorskiego, zgodnie z wzorem określonym w rozporządzeniu;
- 4) Teczki osobowe dzieci skierowanych do ośrodka kuratorskiego, zawierające całość dokumentacji dotyczącej każdego dziecka.

Ośrodek prowadzi także inne dokumenty określone rozporządzeniem.

Standard XX

Kierownik ośrodka kuratorskiego sporządza:

- 1) Roczny plan pracy ośrodka kuratorskiego – do dnia 10 stycznia każdego roku, zgodnie z wzorem określonym w rozporządzeniu;
- 2) Roczne sprawozdanie z działalności ośrodka kuratorskiego – do dnia 31 stycznia każdego roku za rok poprzedni;
- 3) Regulamin ośrodka kuratorskiego, określający sposób organizacji zajęć, zasady funkcjonowania ośrodka i normy obowiązujące na jego terenie.

Kierownik ośrodka sporządza także inne dokumenty określone rozporządzeniem.

Standard XXI

Za prowadzenie i przechowywanie dokumentacji w ośrodku kuratorskim odpowiada jego kierownik.

Dokumenty przechowywane są w sposób niedostępny dla osób trzecich oraz zapewniający zachowanie poufności danych osobowych dziecka skierowanego do ośrodka kuratorskiego oraz jego rodziców/opiekunów.

Standard XXII

Archiwizacja dokumentów ośrodka kuratorskiego odbywa się na zasadach ogólnych.

Standard XXIII

Obsługę biurową ośrodka kuratorskiego prowadzi osoba wyznaczona przez dyrektora sądu w porozumieniu z prezesem sądu.

Standard XXIV

Ośrodki kuratorskie finansowane są z budżetu sądu.

W budżecie sądu należy zabezpieczyć i wydzielić środki finansowe na funkcjonowanie ośrodka kuratorskiego. Środki te, w szczególności obejmują finansowanie: prowadzenia działalności wychowawczej, w tym nagród rzeczowych, dożywiania dzieci, dojazdu na zajęcia, utrzymania siedziby ośrodka, jego wyposażenia, a także koszty zatrudnienia specjalistów i wynagrodzeń pracowników ośrodka.

Przy ustalaniu wysokości przydzielonych środków uwzględnia się prowadzenie działań wychowawczych z dziećmi poza siedzibą ośrodka, np. zajęcia kulturalne, sportowe, wycieczki, zorganizowane formy wypoczynku.

Standard XXV

Dyrektor sądu informuje kierownika ośrodka kuratorskiego o wysokości środków zabezpieczonych w planie finansowym sądu na funkcjonowanie ośrodka w danym roku kalendarzowym.

Standardy dotyczące bazy lokalowej i bieżącego funkcjonowania ośrodka kuratorskiego

Standard XXVI

Warunki lokalowe i wyposażenie ośrodka kuratorskiego powinny zapewniać możliwość realizacji zadań ośrodka. Ośrodek dysponuje co najmniej dwoma pomieszczeniami do prowadzenia zajęć z dziećmi, pomieszczeniem socjalnym, aneksem kuchennym oraz łazienką i toaletą.

Standard XXVII

W ośrodku kuratorskim zapewnia się wyposażenie w sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć, w tym kulturotechnicznych i socjoterapeutycznych, a także w sprzęt komputerowy i audiowizualny oraz dostęp do telefonu i Internetu.

Sąd, przy którym funkcjonuje ośrodek kuratorski, w porozumieniu z kierownikiem ośrodka, ustala sposób dostawy artykułów potrzebnych

do funkcjonowania ośrodka, w tym żywnościowych, środków czystości, materiałów biurowych i innych.

Kierownik ośrodka podejmuje decyzję o rodzaju i ilości artykułów potrzebnych do funkcjonowania ośrodka i przekazuje ją dyrektorowi sądu w celu realizacji.

Standard XXVIII

Sąd, przy którym funkcjonuje ośrodek kuratorski, zapewnia wykonanie usługi sprzątnięcia pomieszczeń ośrodka.